

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (előleptések; budapesti napló: iparegyesületi közgyűlés, játékszini krónika: népkönyvkiadó egyesület: pesti vásár eredménye; *Abaujmegye*: rendeletek az új főispán fényes fogadtatása iránt; 'sa't.; *Biharmegye*: bizodalomhiány kimondása a főispán-helyettes ellen; 'sa't. *Vasmegye*: törvényszéki bírák választása, az örökös főispán elnöki székéről újra lemondott, megyei levelezések; nagy hátramaradás az adózetésben; 'sa't.; *Zalamegye*: börtönügy, megyei levelezések, vegyes házassági kérdés; 'sa't.; *Küküllőmegye* utasításkészítő közgyűlése; válasz a sopronyi igazolásra; a dunántúli egyházkerületi jegyző választása: Sebestyén László; gyöngyösi jótékonyág; ipar- 's tőzsérügy; 'sa't.) Spanyolország (önkéntgyakorlat Guipuscoában; Barcelonában folyvást a nép uralkodik; a baszk tartományok kormányzata megváltoztatva; Krisztina kir. évpénzétől megfosztatik. V. Halen Barcelonában, Espartero Pamplonában; 'sa't.) Anglia (O'Connell nyilatkozása dublini lordmayorrrá választásakor; 'sa't.) Külföldi elegyhir. Legújabb. Dunavizállás. —

Magyarország és Erdély.

Ő cs. 's ap. kir. Fels. K u h n Fridrik pozsonyi evang. iskolai tanítót kisebb arany érdempénzzel, szalagostul, méltóztatott legkegy. megajándékozni.

A' nm. m. kir. udv. Kamra a' b'ánsági kir. bánya-igazgatóság 's kerületi bányatörvényszéknél 3dik irnoki hivatalra W e i n Antal oraviczai iskolatanítót, a' körmöczi kir. egyesült erdősz-hivatalnál megürült ülnöki hivatalra R e m e n á r Máté ugyanazon városi tanácsbeli, a' sopronyi 30czad- és sóárszedői hivatalra K u m m e r Rudolf ugyanottani ellenőrt, az ó-sztapári kamrai ispán-hivatalra A n t a l Ján. apatini kam. számtartósági irnokot, a' kulai kam. tisztartósági irnok-hivatalra S z a i c h János ugyanottani számtartósági irnokot, ennek helyébe pedig F o g d t József apatini tisztartósági gyakornokot alkalmazá.

Budapesti napló. (Ipar-egyesületi közgyűlés.) Ha valaki f. hó 13án Pesten tartott iparegyesületi közgyűlés eredményéről várna tölem tudósítást, nagyon csalódnék, mert én arról mit sem tudok, noha igen vágytam tudni; de a' balsors, vagy inkább észszerű intézkedés hiánya miatt abból igaz értelemben kizárattam. E' közgyűlés tartatása majd minden újságban hirdelve lön, 's a' közönség az alapszabályok meghányatása tekintetéből is számossabban leendő megjelenésre ismételve is fölszólították. A' részvevő közönség az ügy szentségétől áthatva 's a' fölszólítást figyelemre méltatva oly számmal jelent- meg a' közgyűlés helyeül választott kisebb teremében t. Pest vármegyének, hogy abba nem fért. Én kissé 4 óra után értem oda, de teljes lehetlenség volt benyomulnom a' fuladásig annyira megtelt terembe, hogy az ajtókat sem lehetett betenni, 's kénytelen valék többed magammal viszatérni: pedig megvallom, kik az ügyben részt veszünk, szeretünk tanácskozásiban is részt venni, 's fáj, ha bal rendezés által ohajtásunktól, 's jogunktól megfosztatunk. Itt akaratlanul is eszébe ötlök az embernek ama' zsarnok intézkedése, ki a' törvényeket igen apró betűkkel írva oly magasra függesztette, hogy lehetetlen volt olvasni. A' tek. megye egyes volt az egyesült pártfogását elvállalni, 's gyűlései tartására helyet adni, kétségkívül kiterjeszté kegyét annyira, hogy szükség esetén a' nagyobb terem is átengedi. A' választás tehát csak a' rendezőken állott, kik — ha meggondolják, hogy a' dolog újdonsága, meg az isméretes szalmaláng először többet fog becsődíteni annálkább, mint-hogy vásárkor városunk egyébként is népesebb szokott lenni — annyi gyakorlati tapintattal bírhattak volna, hogy a' nagyobb terem választják, 's így sem ők, sem az egybegyűlt közönség nem lett volna kénytelen az iszonyu hűségben Tantalusként a' kisebb teremben epedni, míg a' nagyobb terem mellettük üresen állott. Az iparegyesület sokkal több tagot számlál, mint a' kisededovó, 's nem emlékeznek ezen jó urak, mikép a' kisededovó egyesületnek első évi gyűlése az öszszesereglett tagok, és nem tagok nagy száma miatt a' n. Casinó nagy teremében kelle tartani? hat év alatt azonban itt is annyira lelohadt az első fölvilágos buzgalom, hogy most alig jelenik — meg a' közgyűlésen 15—20 tag. Kivánom, hogy nemcsak hat év múlva, de mindenhára kicsiny legyen a' pestmegyei kisebb terem az ipar- egyesület részvényesinek befogadására! — A' jó isten tudja, ha mi valamibe kezdünk, hibát csak kell elkövetnünk vagy lényegben, vagy alakban, vagy módban, vagy időben, vagy helyben! (Egy részvényes.) — Játékszini krónika: nov. 12ikén „Gemma di Vergy“ dalj. 2 felv.; 13ikén „A' selyemárus“ vigj. 5 felv.; 14ikén bérszünettel „Tündérlak“ dalj. 2 felv.; 15ikén „Peleskei notárius“ eredeti bohózat 4 felv. Gaallól; 16ikén „Bátori Mária“ dalj. 2 felv.; 17ikén először „Sakkgép“ vigj. 4 felv.; németből ford. Makay a' magyar tud. társ. költségén; 18ikén „Borgia Lucretia“ dalj. 3 felv. —

F. h. 2. és 3kán Kassán Abauj Rdei rendkívüli közgyűlésükben a' főjegyző által felolvasatott Styriában f.e. sept. 13án kelt kir. leirat, mellyben Károlyi Lajos gr. cs. ar. kulesos ur e' megye főispánjává kineveztetett. A' felolvasást háromszoros lelkes „éljen“ követé. 'S mivel főispán urnak f. e. oct. 21kén kelt 's az első alispán urhoz irt szives leveléből azon világos ohajtása tetszik ki, miszerint főispánágába iktatását f. e. nov. 22kén kívánja tartatni nm. Keglevies Gábor gr. uróexc. kir. biztossága mellett: mindenek előtt ez ünnepélyre a' szomszéd megyék barátságosan meghivatni rendeltettek; azután négy rendbeli fényes küldöttség neveztetett a' főispán urnak a' vármegye határán, Szikszón, Enyiczken (ez utóbbi helyen özvegy Meskó Jakab baróné szül. gr. Fáy Mária diszbedet adand 's itt várja be a' fényes nagy küldöttség a' kir. biztost és főispánt) 's kassai szállásán üdvözlésére; köz határozatnál fogva banderium is alakult másodalispán Puky Antal vezérlete alatt. A' főispán fényes fogadtatására minden megkívántató czélszerű rendelés megtétezt. A' pompás bemenetel Kassára f. h. 21kén délután Enyiczkeről leend. Időnk változó, de még is jó. Klesztinszky László m. k.

Szombathely, 11ed hó 7kén. F. hó 2kán kezdett 's még végezetlen közgyűlésünk eddigi eredményei következőkben központosulnak: 1) Mult gyűlésink határozata következőkben állandó törvényszéki bírák választása kerülén szönyegre, a' szavazatok iratokban rendeltettek beadatni 's e' napon az ülés fél-

benszakadtával a' polgári törvényszékhez Békásy Imre 168, Szél József 167, Vidos Dan. 149, Berta Ign. 124, a' fen y i t ő h e z Ernuszt József 154, Berzsenyi Zsig. 141, idősb Eörsy József 122, Kamondy Laj. 121, Szabó Sám. 117, Ivánkovics Ján. 109. szavazattal rendes ülnökökké; tiszteletbelieké pedig az előbbihez Ajkay Pál 103, Gumbös 92, Klauzál Imre 72, Tóth Kár. 71, az utóbbihoz Glavina 104, Cseh József 92, Széchenyi Ján. gr. 82, Hodászy József 84, Balogh Lászl. 77, Csesznyák 75 szavazattal választattak meg. 2) Az orvos-választást elnök alispánunk, míg megyénk főispáni helytartót, — kinek jogai közé tartozik az orvos-kinevezés — nyeregne, elhalasztatni kívánta; mindazáltal az említett jog törvényen nem alapulván, 's mert az e' körben csak tisztelet- 's nem hivatalból forgó egyedek, nem kis veszéllyel a' közüdvre mindenkor kellőnél kevesb buzgóságot nyilvánítanak, — a' választás megkezdett 's a' kis-czeli állomást közfelkiállással Kollár Adolf előbbi tiszt. orvos, 's ürült helyét Hinrichs Vilmos, szép, és nagy versenyzők közül az első szavazat utján, nyerek el. 3) Batorsági főbiztosnak a' KK. és RR. nagyobb tekintéllyel bíró egyedét ohajtván, e' nézetből indultán Tóth Sándor eddigi szolgabíró urat nevezék ki főbírói czímmel, azonban érintetvén, miszerint a' czimosztási jog a' főispáni helytartót illeti: bár B. L. ur, ha tisztkinevezési jogunk van, a' czimadási jogot is sajátink közé sorozandónak vitatá, — oly módosítással, hogy ennek megerősítése iránt leendő helytartónk kéressék meg; — a' sz. bírói helyet pedig Takács Sán. eddigi eskütt 's ezét Bárdossy László volt tiszt. aljegyző-urak foglalák-el. 4) Borsodmegyének a' papi mint közállományi, tehát az ország rendelkezése alá tartozó jószágok elvételését indítványozó levele, az országgyűlési utasításokat készítő választmánynak adatott át tárgyalás végett. 5) Felolvasatott a' m. k. helytartó tanácsnak irata, mellyben hazánk minden törvényhatóságát, levelezéseikben a' m. nyelv használatára, felszólítja. 6) Továbbá hallók Battyányi Fülöp hg örökös főispánunknak Salzburgból kelt választát, mellyben az elnöki székéről újra lemond 's reményét nyilvánítja, miszerint hijánya nem sokára kinevezendő helytartó által pótoltatván, egyszersmind megyénk ohajtott tisztújítási ünnepét is üllhetendi. 7) E. K. gr. ellen a' m. nyelv terjesztési ügyében megyeileg meghatározott 's aránylag kivetett öszszeg megtagadása miatt indított kereset fensőbb helyről ujjal felfüggesztett. 8) A' husár alábszálítása megpendítettén, azon oknál fogva, mert a' rossz hus önmagát árszabályozza, a' jót pedig husárosinknak alább adniok lehetlen, az előbbi ár 12 v. kr. ismét megállapították. 9) A' stájer kormányzéknek egy tiltott árukkali esempezésben tapasztalt 's jelenleg körünkben honoló egyed fölött hozott ítélete végrehajtása iránt tett felszólítása eredmény nélkül hangzott el. 10) A' kormány azon kívánatának érdekében, miszerint a' zsidók a' türelmi adó lefizetésére végrehajtás utján szorítottassanak, miuthogy a' KK. és RR. az 1840dik t. cz. szerint az említett osztálynak engedett lakjogot (incolatus) a' türelm eszméivel meg nem egyeztetetőknek vélek, a' követelt siker szinte megtagadtatott. 11) Beadván megyei tisztviselőink hivatalos jelentéseiket, közzagály fogta-el a' KK. és RRket számos falvaink adó-fizetésbeni tetemes hátramaradtán; nyomadékosan jegyeztetett meg ez érdeken, mikép a' tisztviselők hanyagsága az adó-behajtásban egyike a' legnagyobb vétkeknek 's a' részletekben csekély összeget halomra gyűlni hagyni annyi, mint a' pór lakát felgyujtani: ez is a' végveszély átkát hozza reá; — errenézve a' felénél többel hátramaradtak ellen bírói végrehajtás, a' felénél kevésbbel tartozó helységekbe pedig, hátramaradásuk okait nyomozandó választmány rendeltetett. (Vége jövő alkalommal.) — ld —

Várad-olasziban f. hó 4ik 's több napjain folytatva tartott biharmegyei közgyűlésben m. főispáni-helyettes ur a' RR szép számmal öszszejövetelén érzett öröme nyilvánításával kezdvén meg a' gyűlést, előterjeszté hogy miután a' mult közgyűlésen élénkben vitatott tárgyra nézve — melly élénkben vitatás miatt azon gyűlést elosztatni kénytelen volt — felsőbb helyről a' tárgyat ugyan végképen el nem döntő parancs érkezett, ennek következtiben a' RRközgyűlési tanácskozás végett öszszehíni szükségesnek tartotta, miután későbbben ugyanazon tárgyra nézve a' végső határozat is leküldetett, ezen felsőbb rendeletek lesznek a' többi függőben levő tárggyal együtt, tanácskozás alá veendő; mielőtt azonban ehhez fogvának a' RR., szükséges hogy a' mult közgyűlésről vitt jegyzőkönyv felolvasatván meghitelesíttessék. Ezen előterjesztés nyomán a' sept. 23kán tartott közgyűlési jegyzőkönyv felolvasatván a' hátralevő jelentésekről szóló cikkéhez történt azon hozzáadással, hogy a' nemesi terhek kivetésében a' Rdek ezentul magokat szorosán a' törvényrendelethez alkalmazandják, egész terjedelmében helyben hagyatott és meghitelesítetett. E' jegyzőkönyv tartalmából de egyéb adatokból is a' megye helyzetének azon szomorú képe tűnik fel a' RR előtt, miszerint orvosválasztási joguk erőszakoltatásán, és azon kívül, hogy m. főispáni helyettes ur a' tanácskozások eredményének kimondását a' RR. elől eltartóztatónak vélte, nyilvános még az is, hogy m. főispáni helytartó ur azon gyűlést, mellyben tulajdon elismerése szerint is csak a' vitatások voltak élénkben, de mellyben semmi olyas, mi az illedelemmel és az 1723: 56 és 58 cikk rendelkezéssel ellenkezett volna, nem történt: önkényesen eloszlatta, és ez által nemcsak a' Rdek tanácskozási jogát tettegés sérelemmel illette, hanem egy-

szersmind a köz s magányos dolgok roppant elmaradására s az adózó nép rendkívüli terhelhetésére okot szolgáltatott: már ez magában véve is elegendő arra, hogy a megye RR. m. főisp. helyt. ur ellenében az 1536: 36 és 1647: 76 t.cikkokban őtalmat keressenek; de ezekhez járul még az is, miről mind a többször említett jegyzőkönyv tartalma, mind pedig a mostani tanácskozások folyama bizonyoságot teszen, s mit a többség ezennel ünnepélyesen is kijelentett, hogy t. i. m. főisp. helyt. ur a RR. bizodalmat nem bírja. Származtatták pedig a szőlők ezen bizodalomhiányt m. főisp. helyt. urnak részint kormányzói széke elfoglalása óta a RR. jogai ellenében kimutatott törekvéséből, részint pedig azon fájdalmas szakadások és meghasonlások emlékezetével összekötött állásából, melyben mostani hivatalra lett kineveztetése előtt volt, s mely állása jelen hivatalára lett emeltetése után a Rdek e' részben táplált reményének meghiusításával legkevésbé sem változott meg. A' megyének ezen aggodalmas helyzete tehát, mely szerint a' kormányzó és kormányzottak között szükséges bizodalom nem létezése miatt a' megyei dolgok előmenetelt, a' köztanácskozások czélt nem érhetnek, és így amazok veszteglése, ezeknek pedig örökös ingerültség és surlódások között szinte minden eredmény nélküli folytatása miatt a' köző sikeres előmozdításához majd minden remény elenyészik; — ezen kínos helyzet megszüntetése okaért javaslatba hozott, s a m. főisp. helyettes által többség szerinti végzésül is kimondatott: „ő cs. kir. felségét alázatos felírás által a' fenidézett t.cikkok nyomán alattvalói mély tisztelettel megkérni, hogy a' mostani főisp. helytartó helyébe más megyei főkormányzót méltóztassék kinevezni.“ —

Zala-Egerszeg őszelő 15kén: Utolsó évnegyedes közgyűlésünk azon érdekeknek, mit már csak több megye lelkes levele is igért adni — nem felelt meg. A' gyűlést f. hó 8kán izzadáig telt teremben azon reménnyel nyitá meg az elnök 1ső alispán, hogy a' KK. és RR. szép száma gyűlés folyama alatt nem olvadand le, hanem inkább az előkerülő tárgyak több oldalúságát különböző véleményeik nyilatkoztatása által kitüntetve tökéletesb végzeshozásra nyujt segédkezet. Mi azonban nem teljesült, mert a' hallgatóság gyérülése már a' 3ik napon is szembevető lett, utóbb pedig a' hivatalbeliek nagy száma is 25 — 15re olvadt, miért ha az elsőknek a' közérdeknek nem ölelő tárgyak mentségül szolgálának is, az utóbbiak abban alig lelhetik azt. Az első nap legtöbb eleményt nyujtott a' közérdeknek, egy eset kerülvén szőnyegre, miben mennyire a' gyors s nem felelt hangos jegyzői felolvasás s a' nem kevésből fel sem vett közcsend csak gyánittatnom engedék: felsőbb helyről kelt rendelet következtében a' megye felszólítottatik egy olly egyedül álltérésének vezérokokkal támogatott nyilatkozását ki-kérdezni, kinek atyja vegyes házasságra lépven, bár reversalist adott gyermekeit s köztök az említett s már hitválaszthatási kort elért egyedat az ág. hitben neveltette. Deák Ferencz a' választmány kiküldetését a' végett, hogy a' szóban forgó egyed hitében megmaradt é. v. nem? ugyan helyeslé, de a' vezérokok utáni tudakozódást fölöslegesnek tartá. H. K. tb. ellenben a' szóbeli esetben vakmerő álltérést látván a' róla szóló törvényt kíváná az egyedre alkalmazni. Cs. L. tb. azonban nemcsak vakmerő de egyéb álltérést sem látván — mivel az egyed mindedig ág. hiten volt — az idézett törvényt ez esetre nem illőnek álltá. Ezután egy tb. az egyházi rendből a' reversalisok törvényszerűsége mellett vitt, nemelly szokásokat törvénytől erősbekekne álltítván s ezen esetet szoros vizsgálatal alá vétetni ohajtá. Azonban álltítást Deák Ferencz, velős beszéddel lerontván a' reversalisokat a' hazai törvények és Zala Rdeitől soha el nem fogadottaknak nyilvánítá. Mind e' mellett is H. K. tb. szerette volna a' reversalisok ügyében azt ismérni el törvényül, mit a' két tábla errenézve már elfogadott, t. i. hogy a' régiebb reversalisok maradjanak érvényességökben. Deák F. erre azt felelé, hogy mind a' mellett is, hogy a' reversalisok dolgában csak a' törvény szentsége kötelezné őt annak érvényességére: még is igen ohajtaná, ha mind az, mit a' két tábla ugyan elfogadott, de kir. aláírással jóváhagyatva nincs, törvényerővel bírna, mert így Erdély s Galiczia hazánkhoz volna kapcsolva s a' ső tetemesen olcsóbban árultatnék s at; de mindedig, mig ez így nincs, a' reversalisok dolgában czélszerűnek s igen következetesnek azt tartja, ha vele együtt Zala Rdei régi végzések mellett állva a' reversalisokat törvényteleneknek tartják. Miután a' Rdek közakarattal elfogadák a' választmány-kiküldést D. F. értelmében, csak a' vegyes választmány minősége felett lön vita, nemellyek a' vegyes szón egyházi s világból elegyest akarván érteni; mi azonban mihelyt Deák F. kinyilatkozatá, hogy törvényszerűleg csak a' külön hitfelekezetü választmány értetik vegyesnek, — ez értelemben vétetvén, el is mult. Később a' felsőbb helyről észrevételek olvastattak fel a' rab- s börtön-jegyzékre, miből a' KK. és RR. zúgással nyilvánított nem tetszésök mellett érték, hogy több urodalmi itélet daczolt azon rendelettel, miszerint évnegyedenként 25 botnál több tiltatik. Nemellyek ezt csak huzamosb s terhesb testi büntetéseknek vélték alkalmazandónak; de többen világosnak látván a' törvényt, minden esetre alkalmazhatónak itélték: s így a' büntető törvényszék elnökének azon indítványa, hogy legalább a' megyei törvényszéknél üdvös lenne eltörlni az évnegyedes 25 botnyi maximumot, pártoltatást nem nyert; igen azonban az elnök azon indítványa, hogy a' törvényszékeken jelenlevő és szavazattal is bíró törvényes bizonyoságnak hagyassék meg, hogy minden törvénytuli ténynek ellent mondjon s azokat a' megyére bejelentse. Sz. y tb. ez önkénynek tág utat nyitó vetőját a' törvényes bizonyoságra nézve kártékonynak látá; de miután Deák F. a' törv. bizonyoságnak, két esetet kivéve, mindenütt örökösét jog- észtanilag fejtegeté s a' semmitő v. törlesztő-székét valamennyire képviseltetni csak ezekben vélte, az egész terem elfogadá az alispáni indítványt. Másnap több megye levelei közt a' csanádi (az érseki két tbirót s husárlási jogot tárgyzó) turóci (a' papok főispánságát illető) borsodi (a' papi fölösleges javak köznevelésre fordítatásuk ügyében) s a' beregi is felolvastattak s bár mennyire örülénk is előre az érdeletnek, mit a' nagy szónoktól nyujtatni reménylénk, a' levelek vagy tudomásul vétettek vagy az országgyűlési utasítást tervező választmány tárgyalására bizattak. Örömmel fogadá a' közönség Közép-Szolnok levelét, melyben az Zalát kéri: Deák F. urnak kijelentet-

ni, hogy őt tbirói koszorújába fűzte. Nem hallgathatjuk el azonban az e' napon tetőpontra ért zajgó sutfogást, mivel több egyed háborítá a' köz esendet, mi az elnököt kétszer kényszeríté esöndintésre; — szintigy nem azon valóban nevetéses kiabálásokat, mik által a' terem nagyobb része, teli torokkal iparkodék szinte félnegyedig a' megürült sebészi helyre kedvenczet legalább a' főispáni választás alá kinevezettek közé tolni; s ezt a' részről sem, mivel a' sebészek épen a' szomszéd Vas megyében is a' KK. és RR. által választatnak s ha valakinek, ugy azoknak kiváltkép birniok kell a' közbizodalmat (mit csak közszavazás adhat) kikre annyiszor s annyi munkás polgár élete is bizatik. — E' napon fordult elő a' megyebeli pásztoroknak lovat tarthatni szabad legyen. H. K. tb. a' folyamodás mellett volt azon okból is, mivel sokszor a' pásztorok olly helyzete van, miben vagy épen nem vagy sok idővesztéssel segíthet magán. Deák Ant. Cs. I. és D. y tbirák pedig különösen azon oknál fogva, hogy a' pásztorok voltak legtöbbnyire a' rablók s utonállók bérkocsisai s ha köztük becsületesek vannak is, ezek is kényszerítve vannak elszigetelt helyzetüknél fogva a' rablókat tovább szállítani. S így mind a' mellett is, hogy Ts. és K. ügyvédek s különösen Deák F. a' hő emberszeretet s jogkölesönöségtől áthitlen védé a' pásztorok osztályát ezen bélyegtől, miáltal rájuk a' becstelenség üttetik s pariakként büntöztetvén a' pásztorokot el; — a' Rdek nem nagy többséggel — mennyire *) kivehetem, a' folyamodást mégis elvetették. És így a' pásztorokat ló tártá s tul eltöltő megyei határozat ujra is megállapítottatott. Érdekes volt e' tárgyban a' két nagy hazafit, a' lelkes két Deákot, egymással ellenkezőleg vitatkozni hallani; az egyik elméletileg, a' természet változhatlan törvényei nyomán indulva, megmutatta, hogy egyesek kihágásiért a' bélyeg az egész néposztályra nem lehet — nincs a' megye hatalmában róni; — Deák Antal ellenben okait a' gyakorlati életből merítve oda nyilatkozott, hogy egyedül ezen korlátozás által eszközölhető, minőlfogva a' gonosztévők olly rögtön egyik helyről a' másra át nem tétethetvén, annál hamarabb utól érthetnek, s így az illyeten gonosz merények is okvetetlenül kevesbülnek. Általában mind a' két előadó, olly logikai, olly következetes volt, hogy ez egy esetben majd azt hitte sok, hogy a' világon két igazság is létezhetik. A' többség mindazáltal az előbbi végzésnél maradt. — A' marhahus fontjának ára, a' szarvasmarhának a' téli takarmány szerföltött szük léte miatti drágasága tekintetéből az előbbi határozat szerint 10 — s illetoleg 9. vkrban meghagyatni rendeltetett. Az előidézteken kívül gyűl. egyik tárgya az 184 1/2 évre kívántató költségek kivetése s a' rovatok megállapítása volt. A' közbejött körülmények a' házi adót 24 ezer pgő forinttal rugtaták magasbra. — A' köv. napok leginkább folyamodásokkal s hivatalos jelentések felolvasásával teltek el mindig gyérültebb gyérültebb közönség előtt. A' jövő évnegyedes gyűlés 1842. téhő 10 ére, a' törvényszékek 24 ére tüzetek ki. — r. — r.

A' Küküllőmegyei utasítás szelleme s alapvonásai egyfelől a' jogosság és törvényesség elveit s azok alkotványos gyakorlatit; másfelől a' hon beléletét, s a' nemzet és nemzetiség érdekeit köv. pontokban tárgyzazzák: a) az országos biztosságok léte hozására nézve a' kir. megerősítés szükségtelen létét. b) A' megyei hivatalokra választás iránti új törvényezikk fölterjesztését. c) A' közelebbi országgyűlésről erősítés végett fölterjesztett két tanácsnoki hivatalra, minthogy azon országgyűlésre az erősítés le nem hatott, új választást. d) A' főkormánynoki s itélőmesteri hivatalokra olly móddal választást, hogy ezek a' jelen országgyűlésen be is igtattassanak. e) Az ország sérelmei tárgyalatását s orvosoltatását. f) A' vegyes házasságokba csusztatott visszaélések megszüntetését. g) Az adó, katonaság és urbér tárgyában per excerpta leendő munkálkodást. h) A' szabad adás s vevésnek — az ősiségtörlesztés s a' mezei rendőrség és commassatio mellett — az adózó köznépre is kiterjesztését. i) Utak csináltatását, vizek szabályozását, csatornák nyitását. k) Czéhek eltörlesztését, l) Uriszékek eltörlesztését, és az adózó köz sorsu embernek is a' nemes rendűekkel való pörölhetésre nézve törvényelőtti egyformaságát s jogosságát. m) A' magyar nyelvnek a' közigazgatás minden ágaira, törvényhozásra, királyi válaszok s leiratok szerkesztésére s minden iskolabani tanításra általános kiterjesztését. n) Országgyűlési tanácskozó-terem, kormánynoki lak építéséhez, egy nemzeti muzeum és könyvtár, erdélyi tudós társaság **) felállításához, ugy a' nemzeti játékszín kijavításához s ha szükség, a' felséghez küldendő biztosság számára kívántató költségek aránylagos ajánlását. o) Ns Magyarországi egyesülésre illő feltételek és szabad egyezkedés melletti készségünk kinyilatkoztatását; addig pedig a' részek elszakasztásának akadályoztatását. A' választási kérdéseket tárgyzó vitatások közben, miután az elnök, a' függetlenség elvét illetoleg — azon határozatot, miszerint a' választandó követ, ha hivatalbeli, hivataláról rögtön lemondani, és népválasztástól nem függő hivatalt hat év alatt nem vállalni eskü mellett köteles — kimondotta: a' választhatóságot az előbbivel testvér szellemben föltételező azon javaslat indítványoztatott, miszerint kir. hivatalost követnek választani nem kellene, mivel képviseleti rendszerünk tudva levő fonak alkotása szerint, a' követkar személyzete csak 98 egyedből állván, ez a' kitünőleg nagyobb számu más osztálybeli tagokkal szemben olly kicsiny szám, mely ha lelkesb kir. hivatalosink hozzá járultával nem pártoltatik titkos szavazatokban, a' szavazók számát illetoleg, az ellenféllel sulyarányosan ki nem állhat; nem kellene tehát jó kir. hivatalosink számát a' nemzeti képviselet rovására apasztani. Ezen indítvány tárgyalatván, mielőtt a' Rdek annak érdemében vitatkoztak, kir. hivatalos Gál Domokos lelkes s tartalomdus beszédére, a' közgyűlésen jelen volt kir. hivatalosak, összehangzólag mindnyájan kijelenték, hogy személyökre nézve a' választhatóságról, az indítvány szellemében, önként lemondanak: mely nyilat-

*) Nem annyira az érthetlen kiabálások, mint a' helyeslé s tagadólóg mozgó kezékből mind a' mellett is, hogy az első két kezök mozgatása által kívántak pártjoknak brennusi sülyt adni! — r. — r.
**) Még az anyaországi sem alapítottatott meg kellően — minek tehát egy országban megszaggatni s esonkítani az erőt? A' szerk.

kozatot ha és kancsal tan. Gál D. a' minden seregléséb kény tartan szerkezete állítottat

(Nem sulatából l s ét az irók miatt Eötv örömmel le vállolatán mult évben ra egy ter művelésr kütüött ha többségén entends a' tudomán tö népsze bonák kut közel állór datu pályá te annyi j fölött, mis eszközölh tartva ba kétetszett, a' pápai r tagja; a ga Janos matas alá fog tétetni zött válas sági egyes Pesten ősz jegyző

B. G be kebleze galomra sz sergik ő s gondos es tekkel bőv mult száza bölesejébe ti részint f Győ elnökjök, olvasószó helybeli a követett a a' Jelenko beli kórhá gedé át; n kény az em att nem te tenni. Nem lani el nem

(Vála zékenyen zolni törel forgatva, azonban e Arról vád ban még n általában ez ünnepe külön oszt ségnek. K mal képvis a' közönsé s nemesa dom, sziv közönségr ra? hisz e néhány h fulasztó s vesebbé s sával? ez ló auditori est derisui fiai nevek Tisztelet b mal — állot lőnek a' k nem érezt sunk kötel

kozatot harsány éljen, és a közérdekek iránti rokonkeblőségnek, az önzés és kancsal nézetek fölötti diadalma követelt; estve pedig kir. hivatalosink, kir. tan. Gál Domokos szállásán zenével 's Elekes Farkasnak velős beszédével a minden osztálybeli nagy néptömeg 's megyei Rdek nagy számmal összeseregülésében tiszteltettek meg. Továbbá, a követi tudósítások nyomán hetenként tartandó tanácskozássokra nézve állandó biztosság nevezetettel; a sérelmek szerkezeté felolvastatott; a követek esküformája 's ezek megbízó levele megállítottak; a követek a hitet letették 's a t. M. és J.

(Népkönyv-kiadó egyesület.) A mult országgyűlési ifjuság képkiaadó társulatából keletkezett képkönyvkiadó egyesület f. h. 14én tartá első közgyűlést az írók és művészek körében választmányi elnök Jósika Miklós b. ur távolléte miatt Eötvös József ur előlülése alatt; melly gyűlésnek hivatalos jelentéseiből örömmel lehet tapasztalni, hogy a lelkes ifjuság buzgó hazafiai törekvését, 's vállalatának meszsze kihatható célját, meglepő süker koszoruzá. Ugyanis a mult évben kihirdetett ezen pályafeladat: *Készítsék a köznép számára egy természettani (fizikai) kézikönyvet, különös tekintettel a földművelésre 's a nép közt uralkodó babonás bahiedelmek kiirtására,* a kitűzött határidőig négy rendszeres munka érkezett, mellyek közül a bírálók többségének ajánlatára, az 50 arany jutalom ezen jelmondatnak ítéltetett: *J'entends quel écolier invente. Rousseau;* minthogy szerző mind általán a tudomány, mind különösen a feladat kívánatának megfelelően, könnyen érthető népszerű előadással bír, a mezei gazdaságra nagy tekintettel van, 's a babonák kutfejeit világosan mutogatja, 's ellenők czélszerűen kel-ki. Ehez becsre közel állónak 's így különös dícséretre méltónak találtatott az illy jelmondatu pályamű: *Tudomtól sok, ha akarod, minden függ.* — melly szinte annyi jeles tulajdonnal bír, hogy az egyesület csak sajnálatát jelentheti-ki a fölött, miszerint pénzhányá miatt, e műnek tiszteletdíj melletti kiadását nem eszközölheti. Egy 3dik munka illy jelmondat: *Casca. Egy közrab. Fel-tartva halját, olyan lánnyal égett 's a t.* hasonlólag minden bíráló figyelmét magára voná. Felbontatván az illető jeligés levelek, kitetszett, hogy a jutalmazott pályamű szerzője: *Tarcsy Lajos,* a pápai ref. főiskolában természeti tudományok tanára, 's a m. társaság r. tagja; a másodrangú, dícsérettel megkülönböztetett munkáé pedig: *Wargya János,* prof., m. t. társasági ltg és t. bír. A jutalmazott mű nem sokára nyomtatás alá kerülend, 's a következő pályafeladat szinte kis idő múlva közhírré fog tétetni. Elvégre, ugyanazon gyűlés folytában egyik, fővárosunkból elküldött válaszmányi tag, Balassa Antal ur helyébe Kacsokovics Lajos ur, a gazdasági egyesület titoknoka, 's m. t. társasági ltg közakarattal választatott-meg. Pesten öszutó 15én 1841. B. Eötvös József mint helyettes elnök, Vachot Imre jegyző.

B. Gyarmat. F. h. 12kén acsádi Sebestyén László tb. Nógrádmegyébe keblezett Sőj helységben 74 éves korában idegláz következtében örök nyugalomra szenderült. Árván hagyott özvegyén, gyermekein 's unokáin kívül kesergik őt számos baráti 's tisztelőji azon jeles érdemeiért, miknél fogva mint gondos családanya, hü barát, hajdan megyei tisztviselő, 's sok oldalú ismeretekkel bővelkedett tudományos férfi köztisztelet tárgya volt a vármegyében. A mult század fogytán 's jelenük kezdetén mint egyike azon bajnokoknak, kik bölsejint ringott nemzet literaturánk ügyeért küzdöttek, több, részint eredeti részint fordítványi memeművel járult a kezdeményhez. Béke hamvainak.

Gyöngyös. F. hó 7kén fényes bált adott a casinói társulat, köztiszteletű elnökjök, nyugalmazott őrnagy Kelemen István arczképének, a casinó olvasószobájában ünnepélyes felüggesztése alkalmára, mellynek jövedelme a helybeli alapuló elemi iskola előmozdítására határozatott. Hallók, mindent elkövetett a társulat, e rá nézve érdekes vigalomnak díszessé tételére. Továbbá, a Jelenkor 76ik számában emlitem, hogy e casinói egyesület, teremét a helybeli kórház javára adandó táncmulatságra, — mint hallám, — kérésre sem engedé át; most, miután hiteles forrásból megértém, hogy megigérte ugyan évenként az említett jótékony czélra akármikor átengedni, de akkor fontos okok miatt nem teheté, mirenézve kötelesnek érzem magam, ezt, ez uttal nyilvánossá tenni. Nem kétlem egyébiránt, hogy ezen tisztelt casinói társulat adott szavát állani el nem mulasztandja. Mannó.

(Válasz a sopronyi igazolásra.) Toepler Károly orvos tr. ur becses Énjét érzékenyen illetve érezvén a Jelenkor 63dik számabeli tudósításomban, magát igazolni törekszik a 80dik számban. Összevetvén a két számot 's nem találván kiforgatva, miket irtam, azok mellett általljában megmaradok, szükségesnek látom azonban ennek okát éstett tudósításom bővebb alapját kifejteni néhány szóval. — Arról vádol, "többet ér tehát szerinte a magyar nyelv mint az értelmiség." Valóban még nem hallottam, hogy a kettő összeütközésben volna egymással. Nincs általljában, de nem volt ezen ünnepélynél sem. Ugyanis a polgár közönség adta ez ünnepélyt meghíván a megyét, papságot, váltó-törvényezéket, katonaságot 's a t. külön osztályozat alá nem jöhető boldog és boldogtalan tagjait a nagy közönségnek. Kik testületileg ünnepélyesen megjelenni vártak, kisebb nagyobb számmal képviselve is voltak 's ha szám szerint nem legnagyobb részét tették volna is a közönségnek, ugy tartom a beszédnek még is reájok kellett volna számítani 's nemcsak, hogy értették volna nemzeti nyelvünkön a beszédeket, de mint tudom, szivesebben is hallották volna azokat. De mellyik fájára fogja a jelenvolt közönségnek tisztelt orvos tr. ur, hogy magyarul nem értett? Tán az ifjuságra? hisz ez, a mi van, bizonyosan inkább magyar mint német. Tán a jelenvolt néhány hölgyre? Legyen ön méltányos uram! a legmelegebb nyári nap delén fulasztó szorongásban pár óraig ülni már magában nem elég kiné? ők legkevesebbé sem követelték a német beszédet. Tán a köznépre szorított előadásával? ez legkisebb részét tevő a közönségnek és szinte a hölgyekkel hasonló auditorium — Megváltoztatva illik ide a mondás így: nec ignotos fallit-notis vero est derisui. A kereskedőség érdekei kívánják, hogy ertsen magyarul. A nagy hazafiai nevek említésekor hangzott, "éljen" is tanusítá, hogy a közönség ért magyarul. Tisztelet becsület de igazság is, azt találtam én megrovandónak, hogy illy alkalommal — állott az a tanácson, előljáróságon vagy a választ. polgárságon (mind ketőnek a kor kívánatit felfogó több igen érdemes tagjait ismerem) mindegy — nem éreztetett morális kötelezettségnek kimutatni példaként, hogy egybeolvadásunk kötelékinek, nemzetiségünk fő feltételének, az egymást értesnek fonala, nem

tépetik — de annak magunkból — általunk és körülünk fonásával teljesítettik a törvény és hon iránti kötelesség. Azt mondja továbbá Toepler ur, "vajha Széchenyi István gr. praktikus tapintatával bírna E. Sz. A." Magam is hasonló jót kívánok önnök, bár ez csak oly merész ohajtásnak tetszik előttem, mintha én kívánám: Legyen ön szintolly nagy magyar uram, mint a millyen nagy vagyha ugy tetszik kis-német! — Elismeri alább a magyar nyelv diplomatikai rangra emeltetését 's német nyelven sorozza elő egy magyar diplomata érdemeit. Ez beszédében a következetesség. Hogy, a soprony-vasi szederegylet gyűlésében nemcsak magyarul de más nyelven is történhetnek az előadások "ezt én nem közlöttem volna a t. Egyletről beküldött tudósításomban? ez fillentés, tudós Toepler ur. Mert a 44dik sz. Jelenkorban — feketével fehérre nyomva áll tölem a szóban forgó határozat. Én a beszédhez nem tartozónak véltem a jobbágyok örökös megváltását, 's a tisztelt nagy hazafi cholera alatti betegeskedésében elárult nyugtalanságát — a város jöllétét eszközözendő rendelkezésekhez részéről nem járulhatásért felhozni. Szarvas hiba volt a szónoktól, ki Soprony tisztb. polgárit emlité — a ns gr. Széchenyi Istvánt e helyen minden esetre első, még csak nem is emliteni! Kitűnő dícséret illeti, mondja tovább, polgármesterünket, hogy már a jövő iskolai év kezdetével itteni lyceumunkban minden tanulmány magyarul fog előadatni." A józan emberi ész nevében kérdem Toepler urat, minemű dícséretet érdemelne az, hogy azt teszi, a mit protest. docendi methodusokra nézve — a reformatusok példájára már 10 év előtt tenniük kellett volna. És mikép varrja ezen felállított érdemét a Conventnek a város nyakába? kívánatosnak állítja, hogy minél előbb egy nyelv kötné össze hazánk minden lakosát — de ezt eszközölhetőnek — nem hiszi — nem is lenditend hozzá semmit. sőt sz. István I. D. VI. lap. 3 s át idézi, hol az olly ország inbecille és fragile-nek bélyegeztetik. Nem érdemes, hogy beszédje adatinak és ezen igazolásának gyengeségit tovább mutogassam 's a t. — E. Sz. A.

A dunántuli egyházkerület f. h. 9kén Pápán tartott ker. gyűlésében a megüresült egyházi főjegyző hivatalának betöltésével foglalkozott. Az öszszesen körülbelül 290. szavazat felbontatván igen nevezetes többséggel (u. m. 241 gyvel) megválasztatott ezen díszes hivatalra Nagy Mihály köcsi lelkész, tatai egyházvidéki esp. és előbb egyházkerületi egyh. aljegyző, ki mint a helyét hitvallásuk legközelebb mult országgyűlési hitszónoka ismeretes érdemü, hogy sem megválasztatásán éreztet közörömnek magyarázatra volna szüksége.

(Ipar- 's tözsérügy.) Pest nov. 17. Mind a mellett, hogy az utak jök 's a leopoldi vásárra rendkívül szép idő járt, mégis a kézműi áruk ügyében semmi örvendetést nem mondhatni. A posztó alatt áron igen kelt. Élénkebb volt a mozgás a termékekre nézve. Az egynyiretű gypaju mázs. 10-12 ftal emelkedett a mult vásárhoz képest, a két nyiretűé néhányal. A zigaryagyajut mind elkaptokták, a raczkát is igen keresték. A jó dohány jó, de léha keletű volt a rosz v. selejtes levelű. Repeze-olaj mázs. 14—29 ftra emelkedett; szín-mézet 15—16 ftjával sem igen mohón vették; fehér nem volt. Viasz mázs. 74—80 ftjával jól kelt. Pálinka kissé csökkent. A fagygyu ára a repeze-olajár emelkedte következtében épen nem hanyatlott. — Nyersbőr kevés 's jutalmasan kelt. — Mióta a nemzeti bank a kereskedői világ korábbi igen nagy hitelét illőleg korlátozni kezdette, az érez szemlátomást kezd ismét annak pénztárába visszafolyni, mint alapja ez intézet iránti rendes bizodalomnak. Kevés hónap múlva a pengőpénz 20 millió ftra fog szaporodni. A váltó-csökkentési (escompte) ügyre ez előtt 10 millió tőke volt fordítva, melly a beállott szorosb felügyelet mellett tetemesen (11 millióra) leszállított. — Septemberben az éjszaki vasuton ment 59,507 személy, 74,146 mázsa áru, 's jövedelmezett 90,222 ftot 's 1 krt.; a bécs-györin ment 164,208 személy, 4373 mázsa 3 font áru, 's jövedelmezett 77,791 ftot 's 28 krt.; a pozsony - nagyszombatin 8421 személy, 11,651 mázs. 55font áru, 's jövedelmezett 2325 forintot 's 24 krt. — A kolozsvári midszentnapú vásár a jobbak közé tartozott. Marha elég volt, 's jobban kelt mint sokan a széna szüke miatt vélték; de a széna szüke szem-betűnő szerepet játszott még is a baromvásárban, 's főbb jelenitit abból lehetett magyarázni. A hizott meddő tehén jól kelt 's majd esökkenetlen áru volt, ugy a közönséges szép és jó ló. Ellenben a még nem igás ifju marha majd semmi áru. Öszszesen elkel 649 darab marha; t. i. ló 121, ökör 250, tehén 150, borju 112, bivaly 7. Ezekon felül néhány drágább ló, mellyekről nagyaink nem igen szoktak vásárczedulát váltani. A szép is jó ifju ló darabja 200—260, középszerűké 90—151, a gyengébb 35—52; a még gyengébbekké bőrök nagyságához képest, millyen a vásárron legtöbb volt, 3—9. v. ft. A jó 's erőteljes ifju ökör párját 190—210, a középjóságúét 130—155, a csigázott erőtlenekeit, millyen sok volt, de gyéren kelt, 70—94, a hizott meddő tehén párját 115—135, a jó borjas ifju 's használható tehén darabját, mert többnyire így keltek, 50—71, a gyengébb borjatlánokat 30—30, a négy éves szép ökör borju párját 80—85, ünökét 60—65, a három éves ökör borjakét 50—45 ünökét 35—40, két éves ökör borju párját 30—35, ünökét 25—30, egy éves ökör borju párját 20—25, ünökét 10—20 v. forinton fizették. A bivalyok, mivel nagyon kevés volt, külön 40—65 váltó fton keltek. V. U.

(Pesti vásár eredménye.) A most mult leopoldi sokadalom hazai termékekre nézve általljában kielégítő volt, 's kitűnőleg magasb áron kelt az előbbihez képest a gypaju és olaj, melly két czikkből mondhatni jobbadán az egész mennyiség vevőre talált; de a kézműgyári czikkekre nézve mind nagyban mind részletben igen kevés volt a vásár kielégítő. Hazai termékeink középara következőkön mutatkozott: timsó, fehér, mázs. 7 fr; ánizs 12 fr. 30kr; dárdanyé (piskolcz) rozsnyai 12fr, liptai 11 fr, regulus antimonii 27 fr; pályinka (gabona), 20 fokúnak akója 5—5 fr. 20kr, törköly-és seprő pályinkáé 5fr. 44kr; bászági szilvapályinkáé 7—8 fr, szerémié 10 fr; 30—35 foku borseszé foka 15—17 kr; körösbogár (természetes) fontja 1fr. 18—1 fr. 24 kr; toll, mázs., ágyi fosztatlané 20—85 fr; fosztotté 40—140 fr; pehelyé 100—135 fr; írótoill ezre 1—1 fr. 24 kr; bőr, párja, borjué 2 fr. 24 kr. — 4 fr; birkaé 1 fr. 30 kr. — 2 fr. 12 kr; magyar juhé 2—2 fr. 30 kr; bányányé 1—2 fr; gödöllyé 36 kr. — 1 fr. 12 kr; borzé 2—3 fr; rókaé 2—3 fr; nyulbőr száza 28—40 fr; ökörbőr párja 22—25 fr. 36 kr; tehéné 13 fr. 36 kr. — 15 fr. 12 kr; lóé 4 fr. 30 kr. — 7 fr; édes-kömény mázs. 9—12 fr. 30 kr; taplóé 10—36 fr; halzsiré 20—24 fr; sárgítófaé 3—3 fr. 30 kr; gabona, pozs. nem bászági tiszt-tabuzáé 2 fr. 40 kr. — 2 fr. 56 kr; kétszeresé 1 fr. 52 kr. — 2 fr. roszé 1 fr. 40 kr. — 1 fr. 44 kr; árpaé 1 fr. 6 kr. — 1 fr. 24 kr; zabé 52—56 kr; kukoriczáé 1 fr. 24 kr. — 1 fr. 36 kr; kölesé 1 fr. 32 kr. — 1 fr. 36 kr; lószőr, főzött 's fonott mázs. 36—52 fr; nyers hoszszué 60—85 fr; rövidé 32—36 fr; rongy, finomé 5 fr. 30 kr. — 7 fr. 15 kr; középf. 3 fr. 30 kr; — 5 fr; közöns. 2—3 fr. 30 kr; ken-

szeremind a' köz 's magányos dolgok roppant elmaradására 's az adózó nép rendkívüli terheltetésére okot szolgáltatott: már ez magában véve is elegendő arra, hogy a' megye RR. m. főisp. helyt. ur ellenében az 1536: 36 és 1647: 76 t. cikkeiben őtalmat keressenek; de ezekhez járul még az is, miről mind a' többször említett jegyzőkönyv tartalma, mind pedig a' mostani tanácskozások folyama bizonyoságot teszen, 's mit a' többség ezennel ünnepélyesen is kijelentett, hogy t. i. m. főisp. helyt. ur a' RR. bizodalomát nem bírja. Származtatták pedig a' szőlők ezen bizodalomhiányt m. főisp. helyt. urnak részint kormányzói széke elfoglalása óta a' RR. jogai ellenében kimutatott törekvéséből, részint pedig azon fájdalmas szakadások és meghasonlások emlékezetével öszszekötött állásából, mellyben mostani hivatalra lett kineveztetése előtt volt, 's melly állása jelen hivatalára lett emeltetése után a' Rdek e' részben táplált reményének meghiusításával legkevésbé sem változott meg. A' megyének ezen aggodalmas helyzete tehát, melly szerint a' kormányzó és kormányzottak között szükséges bizodalom nem létezése miatt a' megyei dolgok elömenetelt, a' köztanácskozások célját nem érhetnek, és így amazok vesztéglése, ezeknek pedig örökös ingerültség és surlódások között szinte minden eredmény nélküli folytatása miatt a' közzjő sikeres előmozdításához majd minden remény elenyészik; — ezen kínos helyzet megszüntetése okaért javaslatba hozott, 's a' m. főisp. helyettes által többség szerinti végzésül is kimondatott: „ő cs. kir. felségét alázatos felírás által a' fenidézett t. cikkeek nyomán alattvalói mély tisztelettel megkérni, hogy a' mostani főisp. helytartó helyébe más megyei főkormányzót méltóztassék kinevezni.“ —

Zala-Egerszeg őszelő 15kén: Utolsó évnegyedes közgyűlésünk azon érdekeknek, mit már csak több megye lelkes levele is ígért adni — nem felelt meg. A' gyűlést f. hó Skán izzadásig telt teremben azon reménnyel nyitá meg az elnök 1ső alispán, hogy a' KK. és RR. szép száma gyűlés folyama alatt nem olvadand le, hanem inkább az előkerülő tárgyak több oldalúságát különböző véleményeik nyilatkoztatása által kitüntetve tökéletes végzéshezra nyujt segédkezet. Mi azonban nem teljesült, mert a' hallgatóság gyűrűlése már a' 3ik napon is szembeüő lett, utóbb pedig a' hivatalbeliek nagy száma is 25 — 15re olvadt, miért ha azelsőknek a' közérdeket nem ölelő tárgyak mentségül szolgálának is, az utóbbiak abban alig lelhetik azt. Az első nap legtöbb eleményt nyujtott a' közérdekek, egy eset kerülvén szőnyegre, miben mennyire a' gyors 's nem felelő hangos jegyzői felolvasás 's a' nem kevéstől fel sem vett közcsend csak gyánittatnom engedék: felsőbb helyről kelt rendelet következtében a' megye felszólittatik egy olly egyedlől áttérésének vezérokokkal támogatott nyilatkozását kikérdezni, kinek atyja vegyes házasságra lépven, bár reversalist adott gyermekeit 's köztök az említett 's már hitválaszthatási kort elért egyedat az ág. hitben neveltette. Deák Ferencz a' választmány kiküldetését a' végett, hogy a' szóban forgó egyed hitében megmarad é. v. nem? ugyan helyeslé, de a' vezérokok utáni tudakozódást fölöslegesnek tartá. H. K. tb. ellenben a' szóbeli esetben vakmerő áttérést látván a' róla szóló törvényt kíváná az egyedre alkalmazni. Cs. L. tb. azonban nemcsak vakmerő de egyéb áttérést sem látván — mivel az egyed mindeddig ág. hiten volt — az idézett törvényt ez esetre nem illőnek állítá. Ezután egy tb. az egyházi rendből a' reversalisok törvényszerűsége mellett vitt, némmelly szokásokat törvénytől erősbeknek állitván 's ezen esetet szoros vizsgálat alá vétetni ohajttá. Azonban állitást Deák Ferencz, velős beszédével lerontván a' reversalisokat a' hazai törvények és Zala Rdeitől soha el nem fogadottaknak nyilványitá. Mind e' mellett is H. K. tb. szerette volna a' reversalisok ügyében azt ismérni el törvényül, mit a' két tábla errenézve már elfogadott, t. i. hogy a' régibb reversalisok maradjanak érvényességökben. Deák F. erre azt felelé, hogy mind a' mellett is, hogy a' reversalisok dolgában csak a' törvény szentsége kötelezné őt annak érvényességére: még is igen ohajttá, ha mind az, mit a' két tábla ugyan elfogadott, de kir. aláírással jóváhagyatva nincs, törvényerővel bírna, mert így Erdély 's Galiczia hazánkhoz volna kapcsolva 's a' ső tetemesen olcsóbban árulatták 'sat; de mindaddig, míg ez így nincs, a' reversalisok dolgában ezélszerűnek 's igen következetesnek azt tartja, ha vele együtt Zala Rdei régi végzésök mellett állva a' reversalisokat törvényteleneknek tartják. Miután a' Rdek közakarattal elfogadák a' választmány-kiküldést D. F. értelmében, csak a' vegyes választmány minősége felett lön vita, némmellyek a' vegyes szón egyházi 's világiból elegyest akarván érteni; mi azonban mihielyt Deák F. nyilványitá, hogy törvényszerűleg csak a' külön hitfelekezetű választmány értetik vegyesnek, — ez értelemben vétetvén, el is mult. Később a' felsőbb helyről észrevételek olvastattak fel a' rab- 's börtön-jegyzékre, miből a' KK. és RR. zúgással nyilványított nem tetszésök mellett érték, hogy több urodalmi itélet daczolt azon rendelettel, miszerint évnegyedenként 25 botnál több tiltatik. Némmellyek ezt csak huzamosb 's terhesb testi büntetéseknek vélték alkalmazandónak; de többen világosnak látván a' törvényt, minden esetre alkalmazhatónak itélték: sigy a' büntető törvényszék elnökének azon indítványa, hogy legalább a' megyei törvényszéknél üdvös lenne eltörlni az évnegyedes 25 botnyi maximumot, pártoltatást nem nyert; igen azonban az elnök azon indítványa, hogy a' törvényszékeken jelenlevő és szavazattal is bíró törvényes bizonyoságnak hagyassék meg, hogy minden törvénytuli ténynek ellent mondjon 's azokat a' megyére bejelentse. Sz. y. tb. ez önkénynek tág utat nyitó vetőjárt a' törvényes bizonyoságra nézve kártékonynak látá; de miután Deák F. a' törv. bizonyoságnak, két esetet kivéve, mindenütti örködését jog- észtanilag fejtegeté 's a' semmitő v. törlesztő-székét valamennyire képviseltetni csak ezekben vélte, az egész terem elfogadá az alispáni indítványt. Másnap több megye levelei közt a' esanádi (az érseki két tbirot 's husárlási jogot tárgyzó) turóezi (a' papok főispánságát illető) borsodi (a' papi fölösleges javak köznevelésre fordítottasuk ügyében) 's a' beregi is felolvastattak 's bár mennyire örülénk is előre az éldeletnek, mit a' nagy szónoktól nyujtatni reménylénk, a' levelek vagy tudomásul vétettek vagy az országgyűlési utasítást tervező választmány tárgyalására bizattak. Örömmel fogadá a' közönség Közép-Szolnok levelét, mellyben az Zalát kéri: Deák F. urnak kijelentet-

ni, hogy őt tbiroti koszorújába füzte. Nem hallgathatjuk el azonban az e' napon tetőpontra ért zajgó suttagást, mivel több egyed háboritá a' köz esendet, mi az elnököt kétszer kényszeríté esöndintésre; — szintigy nem azon valóban nevetéses kiabálásokat, mik által a' terem nagyobb része, teli torokkal iparkodék szinte félnegyedig a' megürült sebészi helyre kedvenczet legalább a' főispáni választás alá kinevezettek közé tolni; 's ezt a' részöl sem, mivel a' sebészek épen a' szomszéd Vas megyében is a' KK. és RR. által választatnak 's ha valakinek, ugy azoknak kiváltkép birniok kell a' közbizodalmat (mit csak közszavazás adhat) kikre annyiszor 's annyi munkás polgár élete is bizatik. — E' napon fordult elő a' beligazgatási tárgyak sorában G. I. szbirónak az iránti kérő jelentése, hogy a' megyebeli pásztoroknak lovat tarthatni szabad legyen. H. K. tb. a' folyamodás mellett volt azon okból is, mivel sokszor a' pásztorok olly helyzete van, miben vagy épen nem vagy sok idővesztéssel segethet magán. Deák Ant. Cs. I. és D. y. tbirot pedig különösen azon oknál fogva, hogy a' pásztorok voltak legtöbbnyire a' rablók 's utonállók bérkocsisai 's ha köztük becsületesek vannak is, ezek is kényszerítve vannak elszigetelt helyzetüknél fogvást a' rablókat tovább szállítani. 'S így mind a' mellett is, hogy Ts. és K. ügyvédek 's különösen Deák F. a' hő emberszeretet 's jogkölcsonösségtől átitihletten védé a' pásztorok osztályát ezen bélyegtől, miáltal rájuk a' becstelenség üttenek 's pariakként büntöztetvén átkozottatnak el; — a' Rdek nem nagy többséggel — mennyire *) kivehetém, a' folyamodást mégis elvetették. És így a' pásztorokat ló tártá s tul eltöltő megyei határozat ujra is megállapított. Érdekes volt e' tárgyban a' két nagy hazafi, a' lelkes két Deákot, egymással ellenkezőleg vitatkozni hallani; az egyik elméletileg, a' természet változhatlan törvényei nyomán indulva, megmutatta, hogy egyesek kihágásiért a' bélyeg az egész néposztályra nem lehet — nincs a' megye hatalmában róni; — Deák Antal ellenben okait a' gyakorlati életből merítve oda nyilatkozott, hogy egyedül ezen korlátozás által eszközölhető, minélfogvást a' gonosztvők olly rögtön egyik helyről a' másikra át nem tétethetvén, annál hamarabb utól érethetnek, 's így az illetén gonosz merények is okvetetlenül kevesbülnek. Általában mind a' két előadó, olly logikai, olly következetes volt, hogy ez egy esetben majd azt hitte sok, hogy a' világon két igazság is létezhetik. A' többség mindazáltal az előbbi végzésnél maradt. — A' marhaus fontjának ára, a' szarvasmarhának a' téli takarmány szerfölött szük léte miatti drágasága tekintetéből az előbbi határozat szerint 10 — 's illetőleg 9. vkrban meghagyatni rendeltetett. Az előidézteken kívül gyűl. egyik tárgya az 184 1/2 évre kívántató költségek kivetése 's a' rovatok megállapítása volt. A' közbejött körülmények a' házi adót 24 ezer pgő forinttal rugtaták magasbra. — A' köv. napok leginkább folyamodásokkal 's hivatalos jelentések felolvasásával teltek el mindig gyűrűltebb gyűrűltebb közönség előtt. A' jövő évnegyedes gyűlés 1842. tőlhő 10 ére, a' törvényszékek 24 ére tüzetek ki. — r. — r.

A' Küküllő megyei utasítás szelleme 's alapvonásai egyfelől a' jogosság és törvényesség elveit 's azok alkotványos gyakorlatit; másfelől a' hon beléletét, 's a' nemzet és nemzetiség érdekeit köv. pontokban tárgyzák: a) az országos biztosságok létbe hozására nézve a' kir. megerősítés szükségtelen létét. b) A' megyei hivatalokra választás iránti új törvényezikk fölterjesztését. c) A' közelebbi országgyűlésről erősítés végett fölterjesztett két tanácsnoki hivatalra, minthogy azon országgyűlésre az erősítés le nem hatott, új választást. d) A' főkormánynoki 's itélőmesteri hivatalokra olly móddali választást, hogy ezek a' jelen országgyűlésen be is igtattassanak. e) Az ország sérelmei tárgyalatását 's orvosoltatását. f) A' vegyes házasságokba csuszottatott viszerzálesek megszüntetését. g) Az adó, katonaság és urbér tárgyában per excerpta leendő munkálkodást. h) A' szabad adás's vevésnek — az ösiségtörlesztés 's a' mezei rendőrség és commassatio mellett — az adózó köznépére is kiterjesztését. i) Utak csináltatását, vizek szabályozását, csatornák nyitását. k) Czéhek eltörlesztését. l) Uriszékek eltörlesztését, és az adózó köz sorsu embernek is a' nemes rendűekkel való pörölhetésre nézve törvényelötti egyformaságát 's jogosságát. m) A' magyar nyelnek a' közigazgatás minden ágaira, törvényhozásra, királyi választások 's leiratok szerkesztésire 's minden iskolabani tanításra általános kiterjesztését. n) Országgyűlési tanácskozó-terem, kormánynoki lak építéséhez, egy nemzeti muzeum és könyvtár, erdélyi tudós társaság **) felállításához, ugy a' nemzeti játékszin kijavításához 's ha szükség, a' felséghez küldendő biztosság számára kívántató költségek aránylagos ajánlását. o) Ns Magyarországgal egyesülésre illő feltételek és szabad egyezkedés mellett készségünk nyilványitását; addig pedig a' részek elszakasztásának akadályoztatását. A' választási kérdéseket tárgyzó vitatások közben, miután az elnök, a' függetlenség elvét illetőleg — azon határozatot, miszerint a' választandó követ, ha hivatalbeli, hivataláról rögtön lemondani, és népválasztástól nem függő hivatalt hat év alatt nem vállalni eskü mellett köteles — kimondotta: a' választhatóságot az előbbivel testvér szellemben föltételező azon javaslat indítványoztatott, miszerint kir. hivatalost követnek választani nem kellene, mivel képviseleti rendszerünk tudva levő fonák alkotása szerint, a' követkar személyzete csak 98 egyedből állván, ez a' kitünőleg nagyobb számú más osztálybeli tagokkal szemben olly kicsiny szám, melly ha lelkesb kir. hivatalosink hozzá járultával nem pártoltatik titkos szavazatokban, a' szavazók számát illetőleg, az ellenféllel súlyarányosan ki nem állhat; nem kellene tehát jó kir. hivatalosink számát a' nemzeti képviselet rovására apasztani. Ezen indítvány tárgyalatván, mielőtt a' Rdek annak érdemében vitatkoztak, kir. hivatalos Gál Domokos lelkes 's tartalomdus beszédére, a' közgyűlésen jelen volt kir. hivatalosak, öszszhangzólag mindnyájan kijelenték, hogy személyökre nézve a' választhatóságról, az indítvány szellemében, önként lemondanak: melly nyilat-

*) Nem annyira az érthetlen kiabálások, mint a' helyeslé 's tagadólág mozgó kezekbül mind a' mellett is, hogy az első két kezök mozgatása által kívántak pártjoknak brennusi súlyt adni! — r. — r.
**) Még az anyaországi sem alapított meg kellően — minek tehát egy országban megszagatni 's esonkítani az erőt? A' szerk.

kozatot harsány éljen, és a közérdekek iránti rokonkeblésnek, az önzés és kancsal nézetek fölötti diadalma követett; estve pedig kir. hivatalosink, kir. tan. Gál Domokos szállásán zenével 's Elekes Farkasnak velős beszédével a minden osztálybeli nagy néptömeg 's megyei Rdek nagy számmal összeseregülésében tiszteltettek meg. Továbbá, a követi tudósítások nyomán hetenként tartandó tanácskozásokra nézve állandó biztosság nevezetett; a sérelmek szerkezete felolvasatott; a követek esküformája 's ezek megbízó levele megállítottak; a követek a hitet letették 's a t. M. és J.

(Népkönyv-kiadó egyesület.) A mult országgyűlési ifjuság képkiaadó társulatából keletkezett képkönyvkiadó egyesület f. h. 14én tartá első közgyűlést az írók és művészek körében választmányi elnök Jósika Miklós b. ur távolléte miatt Eötvös József ur előlülése alatt; melly gyűlésnek hivatalos jelentéseiből örömmel lehet tapasztalni, hogy a lelkes ifjuság buzgó hazafui törekvését, 's vállalatának meszsze kihatható célját, meglepő süker koszorúza. Ugyanis a mult évben kihirdetett ezen pálya-főladatra: *Készítsessék a köznép számára egy természettani (fizikai) kézikönyvet, különös tekintettel a földművelésre 's a nép közt uralkodó babonás balthiedelmek kiirtására,* a kitűzött határidőig négy rendszeres munka érkezett, mellyek közül a bírálók többségének ajánlatára, az 50 arany jutalom ezen jelmondatunak íteltetett: *J'entends quel écolier invente. Rousseau*; minthogy szerző mind általán a tudomány, mind különösen a feladat kívánatinak megfelelően, könnyen érthető népszerű előadással bír, a mezei gazdaságra nagy tekintettel van, 's a babonák kulfefeit világosan mutogatja, 's ellenük czélszerűen kel-ki. Ehez becsre közel állónak 's így különös dicséretre méltónak találtatott az illy jelmondatu pályamű: *Tannódtól sok, ha akarod, minden függ.* — melly szinte annyi jeles tulajdonnal bír, hogy az egyesület csak sajnálatát jelentheti-ki a fölött, miszerint pénzhiánya miatt, e műnek tiszteletdíj melletti kiadását nem eszközölheti. Egy 3dik munka illy jelmondatl: *Casca. Egy kőzrab. Fel tartva balját, olyan lánnyal égett 's a t.* hasonlóan minden bíráló figyelmét magára voná. Felbontatván az illető jelígés levelek, kitetszett, hogy a jutalmazott pályamű szerzője: *Tarcsy Lajos*, a pápai ref. főiskolában természeti tudományok tanára, 's a m. társaság r. tagja; a másodrangú, dicsérettel megkülönböztetett munkáé pedig: *Warga János*, prof., m. t. társasági ltag és t. bír. A jutalmazott mű nem sokára nyomtatás alá kerülend, 's a következő pálya-főladat szinte kis idő múlva közhírré fog tétetni. Elvégre, ugyanazon gyűlés folytában egyik, fővárosunkból elköltözött választmányi tag, Balassa Antal ur helyébe Kacskovics Lajos ur, a gazdasági egyesület titoknok, 's m. t. társasági ltag közakarattal választatott-meg. Pesten ösztű 15én 1844. B. Eötvös József mint helyettes elnök, Vachot Imre jegyző.

B. Gyarmat. F. h. 12kén acsádi Sebestyén László tb. Nógrádmegyébe keblezett Sój helységben 74 éves korában idegláz következtében örök nyugalomra szenderült. Árván hagyott özvegyén, gyermekein 's unokáin kívül kesergik öt számos baráti 's tisztelőji azon jeles érdemeiért, miknél fogva mint gondos családanya, hü barát, hajdan megyei tisztviselő, 's sok oldalú ismeretekkel bővelkedett tudományos férfi köztisztelet tárgya volt a vármegyében. A mult század fogytán 's jelenünk kezdetén mint egyike azon bajnokoknak, kik bőlesejében ringott nemzeti literaturánk ügyeért küzdöttek, több, részint eredeti részint fordítványi elméművel járult a kezdeményhez. Béke hamvainak.

Gyöngyös. F. hó 7kén fényes bált adott a casinói társulat, köztiszteletű elnökjök, nyugalmazott őrnagy Kelemen István arczképének, a casinó olvasószobájábani ünnepélyes felüggesztése alkalmára, mellynek jövedelme a helybeli alapuló elemi iskola előmozdítására határozatott. Hallók, mindent elkövetett a társulat, e rá nézve érdekes vigalomnak diszessé tételére. Továbbá, a Jelenkor 76ik számában említém, hogy e casinói egyesület, teremét a helybeli kórház javára adandó táncmulatságra, — mint hallám, — kérésre sem engedé át; most, miután hiteles forrásból megértém, hogy megígérte ugyan évenként az említett jótékony célra akármikor átengedni, de akkor fontos okok miatt nem teheté, mirenézve kötelesnek érzem magam, ezt, ez uttal nyilvánossá tenni. Nem késtem egyébiránt, hogy ezen tisztelt casinói társulat adott szavát általani el nem mulasztandja. Mannó.

(Válasz a sopronyi igazolásra.) Toepler Károly orvos tr. ur becses Énjét érzékenyen illetve érezvén a Jelenkor 63dik számabeli tudósításomban, magát igazolni törekszik a 80dik számban. Összevetvén a két számot 's nem találván kiforgatva, miket irtam, azok mellett áltáljában megmaradok, szükségesnek látom azonban ennek okát és tett tudósításom bővebb alapját kifejteni néhány szóval. — Arról vádol, „többet ér tehát szerinte a magyar nyelv mint az értelmiség.“ Valóban még nem hallottam, hogy a kettő összeütközésben volna egymással. Nincs áltáljában, de nem volt ezen ünnepélynél sem. Ugyanis a polgár közönség adta ez ünnepélyt meghíván a megyét, papságot, váltó-törvényszéket, katonaságot 's a t. külön osztályozat alá nem jöhető boldog és boldogtalan tagjait a nagy közönségnek. Kik testületileg ünnepélyesen megjelenni vártak, kisebb nagyobb számmal képviselve is voltak 's ha szám szerint nem legnagyobb részét tették volna is a közönségnek, úgy tartom a beszédnek még is reakjok kellett volna számíttatni 's nemcsak, hogy értették volna nemzeti nyelvünkön a beszédeket, de mint tudom, szivesebben is hallották volna azokat. De mellyik fajára fogja a Jelenvolt közönségnek tisztelt orvos tr. ur, hogy magyarul nem értett? Tán az ifjuságra? hisz ez, a mi van, bizonyosan inkább magyar mint német. Tán a Jelenvolt néhány hölgyre? Legyen ön méltányos uram! a legmelegebb nyári nap delén fulasztó szorongásban pár óraig ülni már magában nem elég kin é? ök legkevesebbé sem követelték a német beszédet. Tán a köznép szorított előadásával? ez legkisebb részét tevő a közönségnek és szinte a hölgyekkel hasonló auditorium—Még változtatva illik ide a mondás így: nec ignotos fallit-notis vero est derisui. A kereskedőség érdekei kívánják, hogy értsen magyarul. A nagy hazafiai nevek említések hangzott „éljen“ is tanusítá, hogy a közönség ért magyarul. Tisztelet becsület de igazság is, „az találtam én megrovandónak, hogy illy alkalommal—állott az a tanácson, előljáráságon vagy a választ. polgárságon (mind ketőnek a kor kívánatit felfogó több igen érdemes tagjait ismerem) mindegy —nem éreztetett morális kötelezettségnek kimutatni példaként, hogy egybeolvadásunk kötelekűnek, nemzetiségünk fő feltételének, az egymást értésnek fonala, nem

tépetik — de annak magunkból — általunk és körülünk fonásával teljesítették a törvény és hon iránti kötelesség. Azt mondja továbbá Toepler ur „vajha Széchenyi István gr. praktikus tapintatával birna E. Sz. A.“ Magam is hasonló jót kívánok önmek, bár ez csak olly merész ohajtásnak tetszik előttem, mintha én kívánám: Legyen ön színtolly nagy magyar uram, mint a milyen nagy vagyha úgy tetszik kis-német! — Elismeri alább a magyar nyelv diplomatikai rangra emeltetését 's német nyelven sorozza elő egy magyar diplomata érdemeit. Ez beszédében a következetesség. Hogy „a soprony-vasi szederegylet gyűlésében nemcsak magyarul de más nyelven is történhetnek az előadások“ ezt én nem közlöttem volna a t. Egyetéről beküldött tudósításomban? ez fillentés. tudós Toepler ur. Mert a 44dik sz. Jelenkorban — seketével fehérre nyomva áll fölem a szoban forgó határozat. Én a beszédhez nem tartozónak véltem a jobbgyok örökös megváltását, 's a tisztelt nagy hazafi cholera alatti betegeskedésében elárult nyugtalanságát — a város jöllétét eszközözendő rendelkezésekhez részéről nem járulhatásért felhozni. Szarvas hiba volt a szónoktól, ki Soprony tisztb. polgárit emlité — a ns gr. Széchenyi Istvánt e helyen minden esetre elsőit, még csak nem is említeni! Kitünő dicséret illeti, mondja tovább, polgármesterünket, hogy már a jövő iskolai év kezdetével itteni lyceumunkban minden tanulmány magyarul fog előadatni. A józan emberi ész nevében kérdem Toepler urat, minemű dicséretet érdemelne az, hogy azt teszi, a mit protest. do-cendi methodusokra nézve — a reformatusok példájára már 10 év előtt tenniük kellett volna. És mikép varrja ezen felállított érdemét a Conventnek a város nyakába? kívánatosnak állítja, hogy minelőbb egy nyelv kötné össze hazánk minden lakosát — de ezt eszközölhetőnek — nem hiszi — nem is lendítend hozzá semmit, sőt sz. István I. D. VI. lap. 3 sít idézi, hol az olly ország inbecille és fragilnek bélyegeztetik. Nem érdemes, hogy beszéde adatainak és ezen igazolásának gyengéségit tovább mutogassam 's a t. — E. Sz. A.

A dunántuli egyházkerület f. h. 9kén Pápán tartott ker. gyűlésében a megüresült egyházi főjegyző hivatalának betöltésével foglalkozott. Az öszszesen körülbelül 290. szavazat felbontatván igen nevezetes többséggel (u. m. 241gyel) megválasztatott ezen díszes hivatalra Nagy Mihály köcsi lelkész, tatái egyházvidéki esp. és előbb egyházkerületi egyh. aljegyző, ki mint a helvét hitvallásnak legközelebb mult országgyűlési hitszónoka ismeretes érdemű, hogy sem megválasztatásán érezt közörömnek magyarázatra volna szüksége.

(Ipar- 's tözsérügy.) Pest nov. 17. Mind a mellett, hogy az utak jók 's a leopoldi vásárra rendkívül szép idő járt, mégis a kézműi áruk ügyében semmi örvendetést nem mondhatni. A posztó alant áron igen kelt. Élénkebb volt a mozgás a termékekre nézve. Az egynyiretű gypju mázs. 10-12 fttal emelkedett a mult vásárhoz képest, a két nyiretű néhányval. A zigragyapjut mind elkaptokták, a raczkát is igen keresték. A jó dohány jó, de léha keletű volt a rozsv. selejtes levelű. Repeze-olaj mázs. 14 — 29 ftra emelkedett; szín-mézet 15 — 16 ftjával sem igen mohón vették; fehér nem volt. Viasz mázs. 74 — 80 ftjával jól kelt. Pálinka kissé csökkent. A fagygyu ára a repeze-olajár emelkedte következtiben épen nem hanyatlott. — Nyersbőr kevés 's jutalmasan kelt. — Mióta a nemzeti bank a kereskedői világ korábbi igen nagy hitelét illőleg korlátozni kezdte, az érc szemlátomást kezd ismét annak pénztárába visszafolyni, mint alapja ez intézet iránti rendes bizodalomnak. Kevés hónap múlva a pengőpénz 20 millió ftra fog szaporodni. A váltó-esőkentési (escompte) ügyre ez előtt 10 millió tőke volt fordítva, melly a beállott szorosb felügyelet mellett tetemesen (11 millióra) leszállítottatott. — Septememberben az éjszaki vasuton ment 59,507 személy, 74,146 mázsa áru, 's jövedelmezett 90,222 fttól 's 1 krt.; a bécs-györin ment 164,208 személy, 4373 mázsa 3 font áru, 's jövedelmezett 77,791 fttól 's 28 krt.; a pozsony — nagyszombatin 8421 személy, 11,651 mázs. 55font áru, 's jövedelmezett 2325 forintot 's 24 krt. — A kolozsvári mindszentnapi vásár a jobbak közé tartozott. Marha elég volt, 's jobban kelt mint sokan a széna szüke miatt vélték; de a széna szüke szembetünő szerepet játszott még is a baromvásárban, 's főbb jelenitit abból lehetett magyarázni. A hizott meddő tehén jól kelt 's majd esökkenetlen áru volt, ugy a közönséges szép és jó ló. Ellenben a még nem igás ifju marha majd semmi áru. Öszszesen elkelt 649 darab marha; t. i. ló 124, ökör 250, tehén 150, borju 112, bivaly 7. Ezekon felül néhány drágább ló, mellyekről nagyaink nem igen szoktak vásárczedulát váltani. A szép is jó ifju ló darabja 200 — 260, középszerűké 90 — 151, a gyengébb 35 — 52; a még gyengébbekké börök nagyságához képest, milyen a vásárron legtöbbször volt, 3 — 9 v. ft. A jó 's erőteljes ifju ökör párját 190 — 210, a középszerűségűt 130 — 155, a csigázott erőtlenekek, milyen sok volt, de gyeren kelt, 70 — 94, a hizott meddő tehén párját 115 — 135, a jó borjas ifju 's használható tehén darabját, mert többnyire így keltek, 50 — 71, a gyengébb borjatlanoikat 30 — 30, a négy éves szép ökör borju párját 80 — 85, ünökét 60 — 65, a három éves ökör borjakét 50 — 45 ünökét 35 — 40, két éves ökör borju párját 30 — 35, ünökét 25 — 30, egy éves ökör borju párját 20 — 25, ünökét 10 — 20 v. forinton fizették. A bivalyok, mivel nagyon kevés volt, külön 40 — 65 váltó fton keltek. V. U.

(Pesti vásár eredménye.) A most mult leopoldi sokadalom hazai termékekre nézve áltáljában kielégítő volt, 's kitünőleg magas áron kelt az előbbihez képest a gypju és olaj, melly két cikkből mondhatni jobbadán az egész mennyiség vevőre talált; de a kézműgyári cikkekre nézve mind nagyban mind részletben igen kevéssé volt a vásár kielégítő. Hazai termékink középara következőn mutatkozott: timsó, fehér, mázs. 7 fr; ánisz 12 fr 30kr; dárdanyé (piskolcz) rozsnjai 12fr, liptai 11 fr, regulus antimonii 27 fr; pályinka (gabona), 20 fokúnak akója 5 — 5 fr. 20kr, törköly-és seprő pályinkáé 5fr. 44kr; bántási szilvapályinkaé 7 — 8 fr, szerémié 10 fr; 30 — 35 foku borseszsz foka 15 — 17 kr; körösbogár (természetes) fontja 1fr. 18 — 1 fr. 24 kr; toll, mázs., ágyi fosztatlané 20 — 85 fr; fosztotté 40 — 140 fr; pehelyé 100 — 135 fr; iróttoll ezre 1 — 1 fr. 24 kr; bór, párja, borjué 2 fr. 24 kr. — 4 fr; birkaé 1 fr. 30 kr. — 2 fr. 12 kr; magyar juhé 2 — 2 fr. 30 kr; bárányé 1 — 2 fr; gödöllyé 36 kr. — 1 fr. 12 kr; borzé 2 — 3 fr; rókaé 2 — 3 fr; nyulbőr száza 28 — 40 fr; ökörbőr párja 22 — 25 fr. 36 kr; tehéné 13 fr. 36 kr. — 15 fr. 12 kr; lóé 4 fr. 30 kr. — 7 fr; édes-kömény mázs. 9 — 12 fr. 30 kr; taplóé 10 — 36 fr; halzsiré 20 — 24 fr; sárgitofaé 3 — 3 fr. 30 kr; gabona, pozs. nem bántási tisztabuzáé 2 fr. 40 kr. — 2 fr. 56 kr; kétszeresé 1 fr. 52 kr. — 2 fr; rozse í fr. 40 kr. — 1 fr. 44 kr; árpaé 1 fr. 6 kr. — 1 fr. 24 kr; zabé 52 — 56 kr; kukoriczáé 1 fr. 24 kr. — 1 fr. 36 kr; kölesé 1 fr. 32 kr. — 1 fr. 36 kr; lószőr, főzött 's fonott mázs. 36 — 52 fr; nyers hoszszué 60 — 85 fr; rövidé 32 — 36 fr; rongy, finomé 5 fr. 30 kr. — 7 fr. 15 kr; közép. 3 fr. 30 kr. — 5 fr; közöns. 2 — 3 fr. 30 kr; ken-

der, apatini gerebenzett 18—30 fr; nemgereb. 6—9 fr. 30 kr; bácsi 6—7 fr; debreczeni 7 fr; méz, bászai sárga 13 fr. 30 kr.—16 fr; barnaé 12 fr 30 kr; sonkolyosé 14 fr. 30 kr.—15 fr; rozsnaié 15—17 fr; szarv, szarvasé, száza 40—42 fr; ököré 24—34 fr; bivalyé 28—31 fr. 30 kr; tehéné 10—18 fr; szarvascsú 4—12 fr; gubacs, köble (120 fontjával) ó elsőr. 10 fr. 45 kr.—11 fr; másodr. 8—9 fr. 30 kr; harmadr. 6—7 fr. 15 kr; új elsőr. 9 fr. 30 kr.—10 fr. 15 kr; másodr. 8—9 fr; harmadr. 6—7 fr. 30 kr; szarvastövisbogyó mázs. 8—9 fr; köménymagó 6—7 fr; enyv, finomé 20—23 fr; középf. 19 fr; olaj, vadrepe 24—27 fr. 30 kr; vetett repecébül 27—29 fr; tisztázotté 26—32 fr; lenolajé 24—26 fr; hamuzsir fehér magyar 9 fr. 45 kr.—10 fr. 30 kr; kékés 9—9 fr. 30 kr; közöns. kéké 8 fr. 24 kr.—8 fr. 45 kr; barackmagé 12—16 fr; luczernae 23—25 fr; lenmag pozsonyi 2 fr. 30 kr.—3 fr. 30 kr; vadrepe magé 2 fr. 30 kr.—3 fr; nyári repecemagó 4 fr. 30 kr.—5 fr; télie 5—6 fr; kendermagé 2 fr. 30 kr.—3 fr. 30 kr; fehér mustármag mázs. 5 fr. 30 kr; gyapju, egynyiretű mázs. legf. 110 fr; fin. 80—100 fr; középf. 54—78 fr; közöns. 42—50 fr; kétnyiretű téli finom 54—61 fr; középf. 42—51 fr; közöns. 36—40 fr; nyári fin. 50—58 fr; középf. 44—50 fr; közöns. 34—42 fr; báránnyapju 50—125 fr; börrül nyirott 55—93 fr; timárgyapju 32—50 fr; bánati zigarra, kézzel mosott 36—38; kézzel mosott magyar fürtös 32—34 for.; zsír mázs. 17 for.; szappan, debreczeni 20 forint; szegedi 12—14 forint; finom sziksóé 12 forint 30 kr; dohány, kerti 6—14 forint; tiszamelleki elsőr. 14—20 fr; másodr. 10—14 fr; debrői elsőr. 16—22 fr; másodr. 12—15 fr; harmadr. 6—10 fr; debreczeni elsőr. 10—12 fr; pécsi elsőr. 9—12 fr; másodr. 6—9 fr; harmadr. 4—5 fr; szegedi elsőr. 14—18 fr; másodr. 8—12 fr; harmadr. 6—7 fr; doh. tekeresé 2—3 fr; fagygyu olvasztatlan rudban 16—17 fr; olvasztott 21—22 fr; bászai és erdélyi, tömlőben, 21—22 fr; oláhországi 20 fr. 15 kr.—20 fr. 30 kr; viasz, sárga, rozsnai és bászai 75—80 fr; bor, tokaji aszu átalagja 50—120 fr; ménesi akója 28—60 fr; budai veres ó 6—12 fr; új 2 fr. 30 kr.—3 fr. 40 kr; fehér ó 5—8 fr; új 3—3 fr. 30 kr; köbányai ó 6—10 fr; új 3—4 fr; hegyi fehér és veres ó 6—15 fr; új 3—3 fr. 30 kr; síkföldi fehér és veres 1 fr. 24 kr.—1 fr. 48 kr; borkő, fehér természetes mázs. 14—16 fr; veres 12 fr. 30 kr.—13 fr. 30 kr; orvosgyökereké. alcana: 5 fr. 48 kr.—6 fr; aenula 9—12 fr; aszuszilváé 6 fr. 12 kr.—6 fr. 45 kr. A' polg. szabadítékos kereskedőség nevében Halbauer János első, Guggenberger Leopold, másodelnök. Összehasonlítván e' vásári árkeletet a' f. évi augusztusi-val, kitetszik, hogy most ahoz képest árban emelkedett: ágyi fosztatlan toll, birkabőr, juhbőr, báránnyapju 30 krral, borzabőr 36 krral, nyulbőr száza 4 frral, ökör-és lóabőr, halzsír, a' gabona minden faja, árpát és kukoriczát kivéve, minden faju lószőr, 's kissé a' rongy is. apatini ger. kender 2 frral, az olaj minden faja 6—9 frral, luczerna, len, kender és minden repecemag, az egynyiretű finom gyapju mázs. 5—10 frral középf. 2—12 frral. Közöns. 6 frral, kétnyiretű téli fin 8—11 frral, középf. 6—7 frral, közöns. 7—10 frral, 2 nap nyári fin 6 frral, középf. 2 fr., közöns. 6—10 frral. báránnyapju 15 frral, timárgyapju 2—15 frral, bászai zigara 2—4 frral, magyar fürtös 5—5 frral, debreczeni szappan 1 frral, finom sziksó 1 fr. 30 krral, tiszamelleki dohány 2—3 frral, debrői és pécsi 1—2 frral, szegedi 1—4 frral, síkföldi bor 1 frral; csökkent pedig törköly és seprőpályinka akója 3 frral, szilvapályinka 2—2 fr. 30 krral; 30 foku borszesz foka 3 krral, íróttol, borjubőr, gődölye- és rókabőr, édes-kömény mázs. 4 frral, sárgítófa, apatini gereb. kender 2 frral, szarvas és ökörszarv 1—2 frral, ó gubacs köble 2 frral, asztalos-enyv 1 frral, fehér magyar hamuzsir 2 fr. 30 krral, egynyiretű legf. gyapju mázs. 10 frral, kerti dohány 2—6 frral mind pengőben értve.

Spanyolország.

(Önkénygyakorlat Guipusceában. Barcelonában folyvást a' nép uralkodik.)
 Altuna és Olano guipusceai cortesköveteket Zurbano számüzé, csupán azért, mivel a' tartományban jelenlétüket nem tartá a' kormány érdekeivel összeegyeztethetőnek. Ez önkénykedés igen nagy ingerültséget szült, mert cortesköveteket még csak vádállapotba sem szabad helyezni a' cortes megegyezése nélkül. Zurbano zsarnokoskodása semmi határt nem ismer; a' partvidéki helységek lakosainak hajóik használatát megtiltá, minélfogva ezek, miután jobbadán csak halászatból élnek, vég inségre jutottak. Továbbá, 3 embernél többnek együtt beszélgetni tilos, és nemzeti süveget senkinek nem szabad viselni. Utleveleket Franciaország felé senkinek nem adnak. Biscayában hasonló jogtalanság uralkodik; a' bilbaói polgárok közül sokra 100 ezer realnyi hadiadót róttak, 's Zurbano táborfő semmi józan ellenoknak nem enged. Az egész tartományt ostromállapotba helyezé 's illy dühöngő határozatokat bocsáta közre: 1) Mind azon zendülők, kik a' bilbaói erősségben tartózkodnak 's holnap estig elöttem magokat nem jelentik, agyonlövetnek, bármi sorsuak is azok. 2) Mind azok, kik zendülőköt rejtegetnek, 's holnap előmbe nem jönnek, szinte agyonlövetnek. 3) Ha azok, kik nálam föl vannak jegyezve, a' tartományi küldöttségtől kapott fegyvereket holnap nálam elő nem mutatják, illő büntetésben fognak részesülni. 4) Ha azon ifjak, kik zendülők mellett fölkeltek, és a' várost elhagyták, 3 nap alatt nálam nem jelentik magokat, családjaiak rögtön számüzetnek, és azonkívül még tetszésem szerint büntettetnek. — A' cataloniai mozgalmak egyenesen respublicára vezetnek, 's ha Espartero nem bír elég erővel elnyomatásukra, ugy hatalmának vége: ellenben, ha elnyomja azokat, ugy népszerűségét temeti el. E' súlyos helyzetében Espartero rendületlenül folytatja kényuraságát, 's Navarrában korlátlanul dühöng Krisztina párthivei ellen, a' kivégzéseket szaporítja, a' fölzendült városokra rendkívüli adózást rovat, a' tartományokat fegyverrel meghódított részeknek tartván a' bergarai szerződést egyetlen hatalomszóval halomra dönti. Cataloniában mindazáltal parancsaira nem is hederítnek, 's a' barcelonai erősítvényt folyvást rombolgatják, bármit szólnak is ellene megbizottjai. Az emberiség érdekében valóban sajnálatosak a' cataloniai események. A' barcelonai zendületi hatóság fölszólitást intézett a' néphez, melyben a' királyné és kormányzóság jogait föntartani igéri; de az ebben uralkodóhang épen egészen ellenkezőt tanusít. Van Halen táborfő véget szándékozik vetni a' barcelonai kicsapongásoknak, 's ebből olly harez támodhat, melynek eredvényit előre még csak nem is igen gyaníthatni, mert a' barcelonai nemzetőség mintegy 30 ezer fegyverben gyakorlott férfit számít, kik határozott elszántsággal akarnak jogaik és eddigi tetteik mellett küzdeni. 'S hogy a' junta nem veszi tréfának a' dolgot, az is tanusítja, miszerint legközelebb Mayorcaból érkezett 400 kormánypárti fegyveresnek a' partra szállást megtiltotta. Madridban mindazáltal semmi csöndzavarnak nem mutatkoztak előjelei; de egyetlen fölhevülési pillanat ott is zavart ámaszthat. —

(A' baszk tartományok kormányzata megváltoztatva.) Oct. 29kén Vitoria-ban kormányparancsot bocsáta Espartero közre, melyben a' baszk tartományok

eddigi általános kormányzati rendszerét lényegileg megváltoztatja; a' katonai állításra nézve mindazáltal határozatot nem foglal magában e' parancs, és így gyanítják, hogy az ezentul is a' régi szokás megtartása mellett fog gyakoroltatni. Ellenben szoroson rendeltetik a' kérdéses kormányparancsban, hogy dec. 1jén a' csempészeti zárvonat Biscayában is föl legyen állítva a' francia határszélek felé. E' rendszabály közelebb hozandja egymáshoz Spanyolország külön tartományait, a' kereskedést előmozdítandja és a' szerföltötti csempészkedésnek határt fog szabni; Franciaország déli részeire nézve ellenben igen érzékenyül fog e' csapás hatni, mert ezek jobbadán a' spanyol csempészkedésből éltek. A' mostani spanyol viszonyok közt természetesen minden iparüzés majd egészen megszűnt, 's a' kedélyek mindenütt legnagyobb ingerültségben vannak. — Diego Leont ország-szerte sajnálják ugyan, de Espartero halálos ítéletét még sem kárhoztatják, mert Espartero jól tudta, hogy D. Leon Madridban lappang, 's többször józan megfontolásra inté őt, de a' derék olly makaesul ragaszkodott Krisztinához, hogy minden baráti intés daczára is fegyvert emelt a' rosz ügy mellett, mely ritkán szokott pártolónak rózsákat termeni. Valóban különös, hogy a' lelkes Diego Leon olly rosz ügynek bírta életét föláldozni, mely annyit jót szülhetett volna boldogtalan hazájának. 'S illyen volt Borso di Carminati táborfő is, ki husz évig szabadság mellett harcolt, 's most megfoghatatlan vakágában rabszolgaságért ontá véreét! — Az utóbbi zendülés óta igen szigorúak a' spanyol eskütszékek, 's több izgató lapszerkesztőt vétkezésnek nyilatkoztattak. —

(Krisztinát évpénzítől megfoszták. Van Halen Barcelonában, Espartero Pamplonában.) Esparterotul illy tartalmu kormány parancs jelent meg: „Jogszerű politikai tekinteteből, és bizonyos nyilvános illedéki okokból én, mint Ildik Izabella királyné ő fels. kiskorusága alatt az ország kormányzója, egyértelműleg a' ministeri tanácssal, parancsolom jelen pillanattól, új törvényszerű határozat kihirdetéseig, Bourbon Krisztina anyakirályné évpénze többé nem fog kifizettetni.“ — Van Halen tábornok Barcelonába érkezett; az ottani zendületi junta azonban most is folytatja korlátlankodását. — Espartero Pamplonában tartózkodik, 's elhatározta, hogy 20 zászlóaljat viend Catalóniát lecsöndesíteni, ha Van Halen komoly ellenszegülésre fog találni Barcelonában. — Az „El Huracan“ figyelmezteti a' spanyolokat, miszerint Izabella királyné nagykorúságra jutván azonnal visszahivandja anyját és meg fogja magát Esparteron boszulni. Lajos Fülöp, mond tovább a' nevezett lap, lelke mélyiből gyűlöli a' haladási pártot, és soha sem fog azzal kibékülni; ámde ravaszsága sokkal nagyobb, hogysen magát előre kinyilatkoztatná, 's azért ő majd csak akkor nyilvánítandja e' gyűlöletét, midőn azon párt megbukását már közelnek fogja tudni. Mit kell tehát most a' spanyol haladási pártnak tenni? Teljes erejéből elő kell mozdítania a' francia haladási párt mindennemű törekvéseit. —

A n g l i a

(O' Connell nyilatkozása dublini lordmayorrá választatásakor.) O' Connell dublini lordmayorrá választatásakor olly nagy tolongás volt a' tanácsház körül, hogy alig birt kocsijához jutni. Szállására érkezvén, így szólott ablakából a' ropant sokaságu néptömeghez: „Soha nem történt még nagyobb forradalom annál, mely ma itt Dublinban véghez ment. Vajjon ki gondolta volna 50 év előtt, hogy én még valaha dublini lordmayorrá leendek? 'S ime, most mint e' nagy főváros első tisztviselője szólok hozzátok. Mondják csak most még, ha merészlik, hogy én az unio megszüntetését nem birom véghez hajtani, hogy én, Dublin katolikus lordmayorja, a' nép szózata által megválasztatva, nem részesülendek egykor azon sokkal nagyobb tiszteletben, hogy nektek irlandi parlamentben szolgálhassak. Igen, fogadom, hogy még az irlandi parlament elnökehez is fogok szólani (Dörgő tetszés.) Most, miután jogaitok őtalmazója lettem, kötelességemnek tartom egész erőmet arra fordítani, hogy e' város érdekeit előmozdítsam, az erkölcsiséget emeljem és a' bünt elnyomjam. E' cél elérésire leghatalmasb eszköz a' szesz italoktól tartózkodás. Ti mindnyájan, vagy legalább legnagyobb részben viziszak vagytok. Főlöszeg tehát mondanom, hogy nyugodtan menjetek haza és senkit ne sértsetek meg. Ez áldásteljes nap volt, 's bizonyosan meg fogja az isteni gondviselés engedni, hogy szegény hazánk ezentul minden jóban dúsan részesülhessen.“ — O' Connell tehát hatalma tetőpontját érte el, 's befolyását az irlandi népre nem csekély mértékben mozdítja elő az orangisták napról napra kiállhatlanabb kicsapongása, mert a' tory kormány létesülte óta ezen türelmetlen vakbuzgó emberek minden féktelenkedésre följosogitva vélik magokat. Legközelebb is a' dublinitanulók „Pokolba a' papistákkal!“ kiáltózással csatangolák be az utcákat 's véres verekedést kezdettek a' polgársággal, mit csak nagy bajjal birt megszüntetni a' rendőrség. Caherben pedig a' corki püspök 80 éves bátyját erőszakkal vonszolák ki hintájából az orangisták, és rútul bántak vele, mivel a' püspöknek hitték őt. Illy kicsapongások nem maradhatnak visszahatás nélkül, 's O' Connell hatalma valóban bámulatos, mert mindeddig le bírta beszélni párthiveit az anyagi erőszak használatáról. —

Külföldi elegyhír.

Berni levelek szerint nov. 3rul a' kolostorok dolgában nem tudtak eldöntö többségre jutni, mire a' gyűlés bizonytalan időre eloszlott. — A' porta még egyre neveli a' hadsereg számát, és ha kérdik tőle: minek az a' nagy készület? kitérőleg válaszol. — A' nép tulnyomó többsége ellene van a' nemzeti banknak. Tyler elnököt gyámolítják kettős veto-jában és a' tulzó whig párt nyomoru kisebbségben van. Délcarolinában néger összeesküvést fedeztek föl; a' fehérek közt nagy ingerültség uralkodott: a' kolompasak nyilvános lenyakaztatásáról is beszélnek. —

Legujabb: Victoria angói királyné f. nov. 9kén délelőtti 10 óra 's 48 perczkor szerencsésen egy koronahget szült, ki walesi hg czimet viselend. — Az özvegy bajor királyné Karolina Friderika Vilh. (szül. 1776 jul. 13kán) f. nov. 13kán esti 10 órakor meghalázott; miért is fels. udvarunk nov. 18kátul 29keig tartandó gyászt öltött. —

Dunavizátlás: november 19ikén 3' 8" 0" a' zerus felett. —